

Zagrebu, Hlebinama, Faenzi, Novari, Torinu, Hamburgu, Trebnju, Milanu, Udinama, Dubrovniku i Zlataru.

LIT.: *Grupa autora*, Lovak, Beč 1976. — *Z. Kržišnik*, Branko Lovak (katalog), Trebnje 1978. — *V. Maleković*, O Lovakovom slikarskom zanatu (katalog), Zlatar 1980. VI. Mě.

LOVAS, selo *J* od Vukovara. Na neolitičkom položaju Gradac-Kalvarija nađeni su arheol. ostaci iz doba kostolache i vučedolske kulture (rana faza). S istoga položaja potječe i arheol. grada iz vremena kasnoga brončanoga doba (← XIII. do ← X. st.). Tu je iskopana i poznata ostava brončanih i zlatnih predmeta, koja sadržava narukvice, prstenje, ukrasne ploče, tutuluse, privjeske, pincetu, bodež, sjekiru sa zaliscima, glinenu posudu vatinskoga tipa, 22 spiralna svitka od zlatne žice te sirovu bronzu. Ostava je značajna za kronologiju sr. brončanoga doba *J* Panonske nizine. — U župnoj crkvi Sv. Mihovila (1769) barokni oltari, propovjedaonica i slike. Arheol. lokalitet i župna crkva stradali u agresiji na Hrvatsku 1991–92.

LIT.: *Z. Vinski*, Brončanodobne ostave Lovas i Vukovar, VjHAD, 1958. — *K. Vinski-Gasparini*, Kultura polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj, Zadar 1973. — *N. Tasić*, Kostolacha kultura, u knjizi: Praistorija jugoslavenskih zemalja, III, Sarajevo 1979. — *S. Dimitrijević*, Vučedolska kultura, ibid. — Cultural Heritage of Croatia in the war 1991/92, Zagreb 1993. K. V. G. i A. Ht.

LOVČIĆ, selo *SZ* od Slavonskoga Broda; u sr. vijeku *Glavica*. Jednbrodna romanička kapela Sv. Martina (bez zvonika), građena od opeke, ima polukružnu apsidu i predvorje uz glavni ulaz. U crkvi je barokni oltar; na zidovima su otkrivene ranogotičke freske. Na groblju uz crkvu nalaze se stećci.

LIT.: *A. Horvat*, Nastavak teme o stećcima u Slavoniji, Bulletin JAZU, 1965, 1–3. — *V. Radauš*, SSS. A. Ht.

LOVINAC, selo nedaleko od Gračaca u Lici. Naselje već u prapov. doba. Iz rim. razdoblja potječu razni predmeti (kameni spomenici, novac i dr.). Na brežuljku iznad sela vide se ruševine srednjov. grada Lovinca. Prije tur. okupacije držali su ga plemići Lovinčići, po kojima je grad dobio ime, a Ivan Karlović drži ga u poč. XVI. st. Crkva Sv. Mihovila sagrađena je 1704. — Selo s crkvom je uništeno u agresiji na Hrvatsku 1991–92.

LIT.: *K. Patsch*, Die Lika in römischer Zeit, Wien 1900, str. 54. — *I. Devčić*, Lovinac grad, Prosvjeta, 1908. Al. S.

LOVRAN, grad na *I* obali Istre. Ravenski kozmograf iz VII. st. spominje ga kao *Laurianu*. Srednjov. hrvatska općina, potom u XV. st. pod pazin-skom grofovijom. — Gusto naselje jednokatnica i dvokatnica, opasano zidom te ugaonim kulama djelomice očuvanima u perifernome zidu juž. bloka kuća; postoje i gradska vrata, tzv. Stubica, koja vode u luku. Pučku arhitekturu obilježuju vanjska stubišta, natkriveni svodovi, prolazi pod kućama i mala obzidana dvorišta. U XVII. i XVIII. st. grade se patricijske kuće s balkonima, lođama i naglašenim portalima. Pročelja kuća nižu se, u skladno povezanoj asimetriji gradskoga trga, uz objekte javne namjene: uz srednjov. gradsku kulu od masivnih tesanika, kvadratična tlocrta (nadograđenu iznad drugoga kata), uz prvotno odvojeni romanički zvonik (nadozidan u baroku) i uz pročelje (XVIII. st.) župne crkve Sv. Jurja. Ona je isprva jednbrodna, s kvadratičnim svetištem presvođenim kasnogotičkim mrežastim svodom, a regulacijom u XVIII. st. prizidane kapele postaju joj drugom lađom. Crkvu 1470–79. oslikavaju dvije domaće kasnogotičke radionice: kastavska izvodi slike na svodu i u gornjemu pojasu zidova svetišta (kristološki ciklus, Majka Božja, evanđelisti, anđeli i sveci), dok istarski tzv. Šareni majstor slika u donjemu pojasu prizore mučenja Sv. Jurja i euharistijske teme a na trijumfalnome luku Navještenje. U crkvi su drveni rezbareni oltari iz XVI. i XVII. st. i krstionica iz XVII. st. U romaničkoj crkvi Sv. Trojstva, obnovljenoj u gotici, konzervirani su ostaci gotičkih fresaka iz prve pol. XV. st.

LIT.: *I. Perčić-Čalোগović*, Konzervatorski zahvati na romaničkoj crkvi sv. Trojstva u Lovranu, Vijesti MK, 1952, 4. — *B. Fučić*, Istarske freske, Zagreb 1963. — *V. Ekl*, Opatija — prostor i čovjek, Dometi, 1984, 9–10, str. 66. B. F.

LOVREČ → SVETI LOVREČ

LOVREČAN, selo blizu Zlatara u Hrvatskom zagorju. Jednbrodna crkva Sv. Lovre s poligonalnim svetištem u duhu gotičke tradicije dao je graditi oko 1666. I. Gundak. Zvonik je povrh glavnoga ulaza s vratima iz XVII. st. (barokna kapa iz 1749), a pred glavnim pročeljem predvorje u širini broda. Sakristija je građena poslije 1760. U svetištu je rustični kasnogotički svod, a nad brodom oslikan tabulat (ravan drveni strop) s Gundakovim grbom i datacijom 1666 (najstariji očuvani tabulat u S Hrvatskoj). Oltari su iz 1677,

LOVRAN, unutrašnjost crkve Sv. Jurja

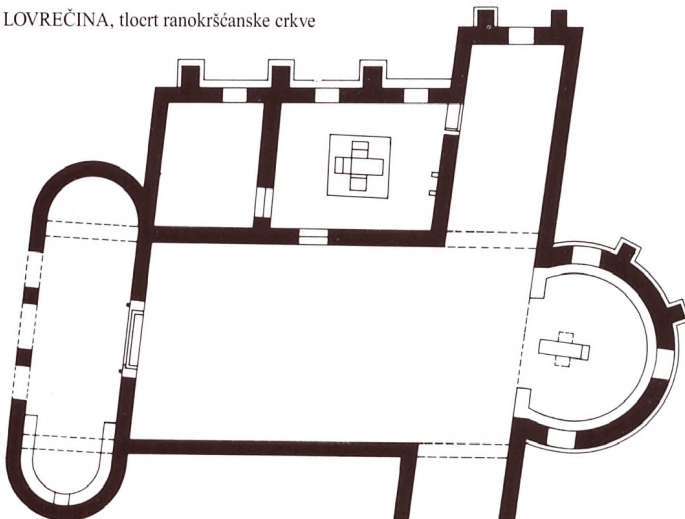
1742, 1807, glavni iz 1786, ormar i klupe iz 1797, orgulje iz 1762 (Graz), propovjedaonica iz 1802, kalež iz 1726. te pacifikal iz 1781. — U blizini je jednostavna barokna kurija obitelji Labaš.

LIT.: *D. Baričević*, Pregled spomenika skulpture i drvorezbarstva 17. i 18. stoljeća u istočnom dijelu Hrvatskog zagorja, Ljetopis JAZU, 1972, 76, str. 293–295. — *V. Marković*, Barokni dvorci Hrvatskog zagorja, Zagreb 1975. A. Ht.

LOVREČICA, naselje između Novigrada i Umaga. Romanička kapelica Sv. Ivana Krstitelja je barokizirana. Uz nju je barokna crkva Sv. Lovre, koja u kripti ima uklesano ime: Andrea Bascio. Pregrađena je 1879, a zvonik je podignut 1894. U crkvi se čuvaju ranobarokna krstionica i škropionica (1712). Ispred župnoga dvora pronađeni su ostaci rim. ladanjske vile s mozaikom.

LOVREČINA, uvala nedaleko od Postira na Braču. Sred plodne udoline ostaci su rim. ladanjske vile (*villa rustica*) razvedena tlocrta. Na zap. je kraju uz ostatke kasnoantičkih građevina dobro očuvana složena ranokršč. jednbrodna crkva iz VI. st., s velikom apsidom, transeptom, nartekсом i bočnom krstionicom. Arheol. iskopanja, vođena prije cjelovite restauracije spomenika, iznijela su bogate nalaze arhit. plastike (dijelovi portala i oltara) te ostatke fresko-slikarija u pojedinim prostorijama, a uz crkvu su ostala i tri sarkofaga iz istoga vremena.

LOVREČINA, tlocrt ranokrščanske crkve

LIT.: *D. Vrsalović*, Kulturni spomenici otoka Brača, Pretpovijest i stari vijek, Brački zbornik, Zagreb 1960. — *I. Fisković*, Ranokrščanski sarkofazi s otoka Brača, VjAHD, 1981. — *Ist.*, O ranokrščanskoj arhitekturi na otocima Braču i Šolti, Arheološki radovi i rasprave VIII–IX, Zagreb 1982. — *D. Domančić*, Krsni zdenac ranokrščanske crkve u Lovrečini, Prilozi – Dalmacija, 1983. — *J. Jeličić*, Diakonikon ranokrščanske crkve u Lovrečini, ibid., 1987. — Ranokrščanska sakralna arhitektura na Braču, Split 1994. R.

LOVREČINA, dvorac *S* od Vrbovca. U sr. vijeku nizinska utvrda opkoljena jarkom (otuda ime Lovrečina Grad); sagrađena na posjedu Gostovića, u XVI. st. držali su je Gregorijanci, a poslije je često mijenjala vlasnike.

I. LOVRENČIĆ, *Tih život*

Dvorac ima tlocrt u obliku slova U s cilindričnim kulama na dvama uglovima. Događen je i pregrađen sred. XIX. st. u duhu historicizma.

LIT.: J. Buturac, Vrbovec i okolica 1134–1984, Vrbovec 1984.

LOVREČKA VAROŠ, selo S od Vrbovca. Crkva iz XIV. st. bila je na posjedu Gostovića. Današnja jednobrodna župna crkva Sv. Lovre građena je u kasnobaroknome slogu. Ima zaobljeno svetište uz koje je sakristija, a uz brod je bočno smješten zvonik. Pred glavnim su pročeljem dvije kamene kasnobarokne statue. U crkvi se ističe barokna propovjedaonica u obliku »Jonine ribe«, u nas ikonografski osamljen motiv.

LIT.: D. Baričević, Propovjedaonica u obliku ribe u Lovrečkoj Varoši, Peristil, 1967–68, 10–11. — J. Buturac, Lovrečina grad, Iz povijesti Vrbovca i okolice, Bjelovar 1971, str. 1–8. — A. Horvat, Između gotike i baroka, Zagreb 1975. — J. Buturac, Vrbovec i okolica 1134–1984, Vrbovec 1984. A. Ht.

LOVREĆ, selo kraj Imotskoga. Na tri položaja nalaze se groblja sa stećcima: pokraj stare župne crkve (iz 1759), na Čatrnji i u Markuzinoj ogradi.

LIT.: L. Katić, Stećci u Imotskoj krajini, SHP, 1954, str. 139. — Š. Bešlić, Stećci, kataloško-topografski pregled, Sarajevo 1971.

LOVRENČIĆ, Ivan, slikar (Sveti Križ Začretje, 28. XII. 1917). U mladosti radio u slikarnici Hrvatskoga narodnoga kazališta u Zagrebu, gdje je pohađao Akademiju 1936–40 (O. Mujadžić, Lj. Babić, K. Hegedušić). Bio je scenograf u Splitu i Sarajevu. God. 1949. scenograf filma *Kameni horizonti* (Š. Šimatović), 1972–78. profesor na Akademiji u Zagrebu. — L. je jedan od najizrazitijih crtača u suvremenoj hrv. umjetnosti; odlikuje se spontanom i izražajnom linijom, bliskom stvaralaštvu djece, naivaca i pučkoj dekorativnoj ornamentici. Radi skromnim tehničkim sredstvima (olovka, ugljen i tuš na papiru), pojedina mjesta kolorira akvareлом ili se služi srebrnim i zlatnim aplikacijama. Poslije 1950. napustio je tradicionalnu modelaciju i iluzionističku projekciju prostora, da bi oko 1960. utemeljio vlastiti izraz, u kojemu se subjektivnost vizije prožima s modernim shvaćanjem strukture i međudnosa lik. elemenata (*Tih život*, 1959). Najbrojnija skupina njegovih crteža su mrtve prirode i interijeri, intimnog i lirskog značaja i izrazitih simboličnih poruka (*Mrtva priroda s raspelom*, 1970; *Mrtva priroda s ogledalom*, 1974; *Jabuka i ugasla svijeća*, 1978; *Seljak i smrt*, 1986; *Bestijarij*, 1989; *Raspela pokraj puta*, 1990–91). U tematskim ciklusima *Muzika*, *Maske*, *Erotika* i *Kiša* gradi prizore na rubu stvarnosti i fantastike, a ciklusi *Zanati* i *Ars Medica* bliži su humoru, karikaturi i grotesci. Raniju sažetost i stilizaciju zamjenjuje posljednjih godina nizanjem slobodnih asocijacija u dinamičnome pros-

toru umnoženih motrišta i odijeljenih polja, uz sve važniju prisutnost boje i svjetlosnih kontrasta. Objavio je grafičke mape 8 serigrafija u boji (1958), *Meseci na fašniku* (1975), *Muzikaši* (1983), *Zvijezda pod koljenom* (1989), *Zganke za vrime skratiti* (1991), *Dvorci Hrvatskog zagorja* (1995). Ilustrirao djela D. Tadijanovića (*San*, 1976), F. G. Lorke (*Nevjerna žena*, 1976), I. G. Kovačića (*Jama*, 1977), J. Kaštelana (*Tifusari*, 1977), M. Krleže (*Balade Petrice Kerempuha*, 1980), I. G. Kovačića (*Ognji i rože*, 1984), B. Glumca (*Ljubavna rezanja i Leglo*, 1988), O. Šolca (*Requiem*, 1991) i M. Gavranu (*Hrvatska 91*, 1991). Oslikao crkvu Sv. Kuzme i Damjana u Grožnjanu, 1990. Bavi se skulpturom, staklom (tanjuri), keramikom i tapiserijom: *Zagorski bregi* (1977), *Život krajolika* (1979) i *Djelovanje franjevac preko knjige* (1980). Samostalno izlagao u Rijeci, Beogradu, Osijeku, Zagrebu, Torinu, Splitu, Zadru, Tokiju, Dubrovniku, Rovinju, Bruxellesu, Gornjoj Stubici i Grožnjanu.

LIT.: J. Depolo, Osamljena djetinjstva, Vjesnik, 12. IX. 1959. — V. Gotovac, Ivan Lovrenčić (katalog), Zagreb 1965. — D. Horvatić, Ivan Lovrenčić, Telegram, 16. IV. 1965. — Z. Rus, Jordan, Lovrenčić, Naumov, ŽU, 1967, 3–4. — O. Švajcer, Rafinirano manipuliranje linijom, Vjesnik, 8. V. 1970. — Ž. Grum, Ivan Lovrenčić (katalog), Zagreb 1976. — Ž. Čorak, Ivan Lovrenčić (katalog), Zagreb 1979. — V. Tenžera, Lovrenčić, Zagreb, 1980. — D. Schneider, Ivan Lovrenčić (katalog), Zagreb 1989. — M. Gašparović, Ivan Lovrenčić (katalog), Zagreb 1991. Ž. Sa.

LOVRETIĆ, Josip, etnograf i pisac (Otok kraj Vinkovaca, 30. VI. 1865 — Čardak kraj Gradačca, 27. X. 1948). Ravnatelj biskupske tiskare i župnik u Gradištu. Napisao prvu hrvatsku monografiju o tradicijskome narodnom životu (*Otok*). Obrađivao pozlatinske vezove (vez brojem) i promicao njihovu primjenu. Pisao pripovijetke iz seoskoga života.

BIBL.: *Otok*, ZNŽO, 1897–1899, 2, 3 i 4; *Pozlatinski vezovi u mojim sobama*, ibid., 1902, 7.

LOVRIĆ, Božo, književnik i likovni kritičar (Split, 24. XII. 1881 — Prag, 28. IV. 1953). Klasičnu gimnaziju pohađao u Splitu, pravo i filozofiju studirao u Beču, Berlinu i Pragu. Živio od 1911. u Pragu, gdje je uređivao bilten »Centropress« na hrvatskom jeziku i bio dopisnik zagrebačke revije »Riječ« u kojoj je izvještavao i o lik. zbivanjima u Pragu. Osim pjesama, drama, novela i romana, objavljivao je eseje i kritike s područja lik. umjetnosti u »Savremeniku« (1906–09) i drugim periodici. Priredio je za tisak *Moj život* V. Bukovca (Zagreb 1919).

BIBL.: *Izložba Emanuela Vidovića*, Vienac, 1903, 23 i 24; *Novi smjerovi u slikarstvu. O futurizmu, kubizmu i impresionizmu*, Savremenik, 1912, 6; *U posjetu Stojanu Aralici*, 15 dana, 1933, 19; *Slikar koji je otkrio Dalmaciju*, Svijet 7 dana, 1938, 20. R.

LOVRO MARINOV → DOBRIČEVIĆ, LOVRO MARINOV